

Sygn. akt V KS 5/22

POSTANOWIENIE

Dnia 21 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński

w sprawie **I. G. D.** ,
oskarżonej z art. 286 § 1 k.k. i art. 294 § 1 k.k. i art. 273 § 1 k.k. i in.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 21 kwietnia 2022 r.,
skargi obrońcy oskarżonej
na wyrok Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 6 lipca 2021 r., sygn. akt II AKa (...),
uchylający wyrok Sądu Okręgowego w S.
z dnia 2 listopada 2020 r., sygn. akt II K (...)
i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania temu Sądowi,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić skargę;**
- 2. obciążyć oskarżoną kosztami postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 2 listopada 2020 r., sygn. akt II K (...), skazał I. G. D. za czyn art. 286 § 1 k.k. i art. 294 § 1 k.k. i art. 273 § 1 k.k. i in. na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania tej kary na okres 2 lat próby oraz grzywnę w wysokości 50 stawek dziennych po 20 zł każda.

Po rozpoznaniu apelacji wywiedzionych przez obrońców i pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej, wyrokiem z dnia 6 lipca 2021 r., sygn. II AKa (...), Sąd

Apelacyjny uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania.

Skargę na powyższy wyrok wniósł obrońca oskarżonej, na podstawie art. 539a § 3 k.p.k., zarzucając naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k., przez błędne uznanie, że w sprawie zachodzi konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości, w sytuacji gdy wszystkie dowody, na które wskazuje Sąd Apelacyjny w (...) zostały przeprowadzone przez Sąd Okręgowy w S., a ich prawidłowa ocena prowadzi do jednoznacznego wniosku, że oskarżona nie miała wiedzy w zakresie sprzedaży nieruchomości przez J. S.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga nie jest zasadna.

Zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k. skarga od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania może być wniesiona wyłącznie z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. lub naruszenia art. 437 k.p.k., przy czym w § 2 tego ostatniego przepisu ustanowiono, że sąd odwoławczy może uchylić wyrok sądu pierwszej instancji i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Nie ma racji obrońca oskarżonej stawiając Sądowi odwoławczemu zarzut obrazy przepisów postępowania, tj. art. 437 § 2 k.p.k., która mogła mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia. Do orzeczenia kasatoryjnego w tej sprawie bez wątplenia doprowadziło uznanie przez Sąd Apelacyjny, że konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Przekonanie o zaistnieniu takiej konieczności wyniknęło z dostrzeżenia tak rażących uchybień w procedowaniu Sądu I instancji, które czyniły proces nierzetelnym. Polegały one – zdaniem tego Sądu - na dokonaniu ustaleń faktycznych z pominięciem wszystkich istotnych dowodów lub sprzecznie z nimi. Zauważyć trzeba, że Sąd ten nakazał, przy ponownym rozpoznaniu sprawy bezpośrednio przeprowadzić **wszystkie** dowody,

które mają lub mogą mieć znaczenie dla dokonania prawidłowych ustaleń faktycznych w sprawie, oczywiście istotnych dla zakresu w jakim zaskarżone skarga orzeczenie zostało uchylone. Wolno więc przyjąć, że w przekonaniu tego Sądu, dokonanie prawidłowych ustaleń faktycznych istotnych dla określenia odpowiedzialności oskarżonego jest możliwe jedynie po przeprowadzeniu na nowo, w całości postępowania obejmującego wszystkie dowody, które dla dokonania takich ustaleń mają jakiegokolwiek znaczenie. In concreto, chodzi o przeprowadzenie postępowania dowodowego „w całości”, tj. w części mającej znaczenie dla rozstrzygnięcia o istnieniu (lub nie) świadomości u oskarżonej co do istnienia zamiaru sprzedaży przez J. S. jego nieruchomości.

Przy takim, jak wyżej przedstawiony, sposobie odkodowania przyczyn wydania przez Sąd odwoławczy orzeczenia kasatoryjnego okazuje się być nieprzekonująca ta część argumentacji zawartej w skardze, która zmierzała do wykazania, że w sprawie nie zaistniała potrzeba przeprowadzenia postępowania dowodowego na nowo, w całości, oczywiście w rozumieniu art. 437 § 2 k.p.k. Nietrafne bowiem w tym kontekście okazało się twierdzenie, że w sprawie zachodzi co najwyżej konieczność powtórzenia „części przewodu sądowego”, a nie jego całości. W uzasadnieniu uchwały składu 7 sędziów z dnia 22 maja 2019 r., sygn. akt I KZP 3/19, wskazano trafnie, że konieczności ponownego przeprowadzenia w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji wszystkich dowodów nie można zawęzić jedynie do sytuacji, gdy wszystkie dowody były nieprawidłowo przeprowadzone, jak też, gdy w sprawie w ogóle żaden dowód nie został przeprowadzony przez sąd pierwszej instancji. Owa konieczność będzie również zachodziła, gdy nieprawidłowe przeprowadzenie większości dowodów (rozumiane np. jako przesłuchanie stron i świadków w sposób, który pomija okoliczności najistotniejsze dla rozstrzygnięcia sprawy) spowoduje niemożność poddania ocenie tych prawidłowo przeprowadzonych. Innymi słowy, postępowanie przed sądem pierwszej instancji powinno też zostać przeprowadzone ponownie, jeżeli w kontekście wszystkich okoliczności istotnych dla prawidłowego rozstrzygnięcia w kwestii odpowiedzialności karnej, było ono w istocie całkowicie nieprzydatne dla osiągnięcia tego celu. Takie zaś cechy ma w przekonaniu Sądu odwoławczego - postępowanie przeprowadzone w przedmiotowej sprawie przed Sądem pierwszej

instancji, a ta ocena (wyjąwszy wypadek oczywistej niedorzeczności) nie podlega kontroli w postępowaniu ze skargi na orzeczenie sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu *meriti*. Gdyby tak miało być, to Sąd Najwyższy rozpoznający taką skargę stałby się w istocie sądem orzekającym merytorycznie w instancji odwoławczej.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, o kosztach za postępowanie skargowe rozstrzygając na podstawie art. 539 f k.p.k. w zw. z art. 527 § 2 k.p.k.